

ИЗВЈЕШТАЈ

О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ АГЕНЦИЈЕ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИОНА ДОКУМЕНТА, ЕВИДЕНЦИЈУ И РАЗМЈЕНУ ПОДАТАКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА 2014. ГОДИНУ

Број: 01/02/03-08-16-1- 630/15

Сарајево, јули 2015. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	5
	1. Увод	5
	2. Поступање по ранијим препорукама	5
	3. Систем интерних контрола.....	6
	4. Буџет	8
	5. Планирање и извјештавање о раду.....	8
	6. Преглед расхода буџета.....	9
	6.1 Текући издаци.....	9
	6.2 Капитални издаци.....	16
	7. Биланс стања	19
	8. Јавне набавке.....	21
	9. Приходи	25
	10. Остало	25
	11. Кореспонденција.....	26
III	ПРИЛОГ	29
	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ И ИЗЈАВА О ОДГОВОРНОСТИМА.....	29
	Преглед расхода буџета за 2014. годину	
	Биланс стања на 31.12.2014. године	
	Изјава о одговорностима руководства	

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Увод

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја (биланса стања, прегледа прихода, примитака и финансирања, прегледа расхода буџета по економским категоријама, посебних података о плаћама и броју запослених, прегледа динамике запошљавања, прегледа сталних средстава у облику ствари и права, прегледа капиталних улагања и анализу извршења буџета – текстуални дио) у **Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Агенција) за годину која се завршава 31. децембра 2014. године.

Поред финансијских извјештаја, предмет ревизије била је и усклађеност пословања Агенције са одговарајућим законима и прописима који имају утицаја на финансијске извјештаје за 2014. годину.

Одговорност руководства

Руководство Агенције је одговорно за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност укључује и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услјед пријеваре или грешке.

Поред одговорности за припрему и презентацију финансијских извјештаја, руководство Агенције је одговорно за пословање у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за текућу фискалну годину, Законом о плаћама и накнадама у институцијама БиХ, Законом о јавним набавкама БиХ и другим одговарајућим прописима и потврђује да је током фискалне године осигурало намјенско, сврсисходно и законито кориштење средстава одобрених буџетом институције за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и примјенљивим Оквиром Међународних стандарда врховних ревизионих институција (ISSAI). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима услјед пријеваре или грешке. Приликом процјене ризика ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу осмишљавања ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такођер оцењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и систем интерних контрола.

Поред одговорности за изражавање мишљења о финансијским извјештајима, наша одговорност је изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске

транзакције и информације, по свим битним питањима, усклађене са одговарајућим законима и прописима. Ова одговорност укључује обављање процедура како би добили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене које су одређене законом и прописом. Ове процедуре укључују процјену ризика од значајних неслагања са законима и прописима.

Мишљење

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

Основ за мишљење са резервом на усклађеност

1. Као што је наведено под тачком 8. Извјештаја, везано за поступак набавке образаца путних исправа, постоји могућност да је уговорни орган ограничио конкуренцију тиме што је тендерском документацијом захтијевао да понуђач у року од осам мјесеци оснује и региструје предузеће за производњу пасошких књижица и услуге персонализације.

Мишљење са резервом

Према нашем мишљењу:

- Финансијски извјештаји Агенције приказују фер и истинито, по свим битним питањима, стање имовине и обавеза, прихода и расхода на 31.12.2014. године и извршење буџета за годину која се завршила на наведени датум у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања,
- Активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Агенције у току 2014. године биле су у свим значајним аспектима усклађене са одговарајућим законима и другим прописима, осим за могуће ефекте који су наведени у Основи за мишљење са резервом.

Скретање пажње

Не изражавајући даљу резерву на дато мишљење, скрећемо пажњу на:

- Тачку 8. Извјештаја, која описује недовољно ефикасан систем јавних набавки који може имати утицаја на транспарентност поступка набавке службених возила.

Сарајево, 08.07.2015. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Миленко Шего

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ
РЕВИЗОРА**

Џевад Некић

**ЗАМЈЕНИЦА
ГЕНЕРАЛНОГ
РЕВИЗОРА**

Божана Трнинић

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. Увод

Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ основана је Законом о Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ¹. Агенција је управна организација у оквиру Министарства цивилних послова БиХ задужена за подручје идентификационих документа, складиштење, персонализацију и пријевоз докумената, те централно вођење евиденција и размјену податка између надлежних тијела у БиХ.

Агенција обавља сљедеће послове: предлаже и проводи стратегију и развојну политику у БиХ у подручју идентификационих докумената, а према стандарду ICAO 9303 и другим релевантним стандардима; набавља, складишти, персонализује, контролише квалитет и пријевоз идентификационих докумената за потребе надлежних тијела БиХ; технички дизајнира и успоставља евиденције утврђене Законом; одржава и управља базама података у које се похрањују подаци из евиденција утврђених овим Законом и информацијских система, путем којих се приступа наведеним евиденцијама; осигурава одговарајуће инфраструктуре, посебне услове за рад и заштиту података из њезине надлежности и база података из надлежности других министарстава, институција и тијела на њихов захтјев и сукладно Закону; издаје податке о евиденцијама и из евиденција, овлашћеним институцијама и правним лицима; пројектује, развија и одржава софтверска рјешења потребна за вођење евиденција из надлежности Агенције; развија, одржава и унапрјеђује телекомуникационе мреже за пренос података за потребе Агенције и других тијела јавне сигурности, у складу са Законом о телекомуникацијама, ради омогућавања учинковите размјене података из регистра утврђених овим Законом. Агенција је надлежна за техничко одржавање и електронско архивирање података као и за сарадњу са међународним институцијама задуженим за подручје идентификационих докумената.

Сједиште Агенције је у Бања Луци.

2. Поступање по ранијим препорукама

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је ревизију Агенције за 2013. годину и изразила мишљења са резервом везано за провођење поступка јавне набавке те исказане позиције у билансу стања. Надаље, у Извјештају за 2013. годину скренута је пажња на неријешено питање земљишта на коме ће се градити смјештајни објект Агенције.

Агенција је доставила одговор Канцеларији за ревизију у складу са чланом 16. став 3. Закона о ревизији институција. У Извјештају о ревизији за 2013. годину дате су препоруке којима се сугерише подузимање одређених активности на унапрјеђењу пословања и отклањању недостатака у даљем пословању. Увидом у предузете активности те освртом на реализацију датих препорука утврдили смо сљедеће:

Реализиоване препоруке: У оквиру активности на превенцији борбе против корупције донесен је План интегритета. Пријем нових запосленика вршен је у оквиру одобрених буџетских средстава. Нису уочене значајније обавезе према добављачима које нису исказане у одговарајућем обрачунском периоду.

¹ Службени гласник БиХ, број 56/08

Препоруке чија је реализација у току: Агенција је и у 2014. години вршила ангажовање на основу уговора о дјелу. Укупан број ангажованих вањских сарадника и укупни издаци по том основу, мањи су у односу на претходну годину. Разграничење расхода вршено је у складу са важећим прописима, међутим, поновно је уочено (у мањем обиму у односу на претходну годину) како су на разграничењима расхода књижени и расходи за робе, услуге и радове који се суштински односе на наредну фискалну годину. Агенција је упутила ургенције Правобранилаштву БиХ и Савјету министара БиХ, у циљу покретања активности на рјешавању имовинско правних односа у вези са земљиштем на којем ће се градити смјештајни објект Агенције, међутим питање укњижбе земљишта још увијек није ријешено.²

Нереализоване препоруке: Поновно је утврђено, како Агенција није поштовала одредбе закљученог уговора о набавки образаца особних карата и возачких дозвола. Везано за књижење датог аванса, Агенција није поступила у складу са Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Уочени су недостаци система јавних набавки везано за провођење процедура.

3. Систем интерних контрола

Агенција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усаглашеност пословања са законима и прописима. Контролно окружење чини основу система интерних контрола и подразумијева руковођење и стил управљања, организациону структуру и компетентности и политике људских ресурса.

У недостатку јединствених правила и стандарда потрошње на нивоу институција БиХ, Агенција је интерним актима одредила правила за кориштење и ограничења одређених категорија трошкова.

У циљу унапријеђења система интерних контрола, у 2014. години, Агенција је усвојила нове интерне акте (везано за кориштење мобилних и фиксних телефона, кориштење репрезентације, возила и др.). Уочени су недостаци система интерних контрола везано за систем јавних набавки, књижење пословних промјена те поштовање одредби закључених уговора.

Један од сегмената ефикасног система интерних контрола је успостава функционално неовисне интерне ревизије. У складу са Одлуком о критеријима за успоставу јединица интерне ревизије у институцијама БиХ³, Агенција је обавезна успоставити Јединицу интерне ревизије. Агенција још увијек није извршила измјену Правилника о унутрашњој организацији, у дијелу који се односи на успоставу Јединице за интерну ревизију. Централна хармонизацијска јединица Министарства финансија и трезора БиХ, дала је позитивно мишљење на измјене Правилника о унутрашњој организацији везано за успоставу Јединице за интерну ревизију. Агенција је у 2014. години окончала активности везане за измјене Правилника према Одлуци о разврставању радних мјеста и критеријима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ⁴. Приједлог новог Правилника достављен је Савјету министара БиХ. До периода обављања завршне ревизије Савјет министара БиХ није усвојио нови Правилник Агенције.

² Агенција нема механизам да реализира дану препоруку.

³ Службени гласник БиХ, број 49/12

⁴ Службени гласник БиХ, број 30/13

- **Руковођење, организација и људски ресурси**

Агенцијом управља директор који је за рад Агенције и за свој рад одговоран министру цивилних послова и Савјету министара БиХ. Директор има замјеника који обавља послове које му додијели директор. Директора и замјеника директора именује Савјет министара БиХ у складу са Законом о министарским именованима, именованима Савјета министара и другим именованима БиХ на период од пет година. Директору и замјенику директора Агенције, мандат је истекао 09.06.2014. године.

Унутрашња организација Агенције уређује се Правилником о унутрашњој организацији који потврђује Савјет министара БиХ. Према важећем Правилнику (усвојен у 2010. години), послови и задаци из надлежности Агенције у сједишту обављају се у оквиру сљедећих организационих јединица: кабинет директора, технички сектор, сектор за финансијске и правне послове и сектор за стандарде и међународну сарадњу. За обављање послова и задатака из надлежности ван сједишта Агенције, формиране су организационе јединице: Центар за складиштење, персонализацију и пријевоз личних докумената Бања Лука, Регионални центар Сарајево, Регионални центар Мостар, Регионални центар Бијељина и Регионални центар Бихаћ. Правилник о унутрашњој организацији предвиђа 238 радних мјеста, од којих је на 31.12.2014. године попуњено 163.

У ранијем периоду (у 2013. години), Агенција је покренула активности на изради новог Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста. У 2014. години окончане су активности на усаглашавању Правилника у складу са Одлуком о разврставању радних мјеста и критеријима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ⁵. Приједлог Правилника достављен је на усвајање Савјету министара БиХ. До периода обављања завршне ревизије, 0 министара БиХ није усвојило нови Правилник.

Стратегијом развоја Агенције 2010.-2015., едуцирање дјелатника дефинисано је као стратешки циљ који је неопходан за јачање капацитета Агенције и успоставу функционалности у складу са Законом о Агенцији. Кадровски капацитет основа је за постизање законски утврђених циљева и задатака и он подразумева константно улагање у постојеће кадрове и пријем нових кадрова. За Агенцију су од посебног значаја, специфична знања која се односе на развој информационих система, администрирање система и мреже, те сигурност докумената. Стратегијом је утврђено пет стратешких циљева везаних за јачање кадровских капацитета и критерији за достизање задатих циљева.

Агенција посебну пажњу посвећује едукацији и континуисаном усавршавању својих кадрова. У циљу унапређења система управљања људским ресурсима, у 2014. години усвојена је Стратегија обука у Агенцији за период 2014.-2019. године те Правилник о стварању и извршењу обавеза насталих на основу обука и других видова усавршавања запослених у Агенцији.

Дјелатници Агенције, у току 2014. године, учествовали су на многобројним обукама, конференцијама и семинарима. Велики број едукација реализован је у сарадњи са Агенцијом за државну службу БиХ. Такођер, Агенција путем е-Learning платформе проводи континуисану обуку и провјеру знања запосленика, за обављање послова из надлежности. У складу са важећим законским прописима, Агенција је у 2014. години провела процедуру оцјењивања државних службеника.

⁵ Службени гласник БиХ, број: 30/13.

- **Превенција корупције**

Агенција је у складу са Стратегијом за борбу против корупције 2009-2014. Савјета министара БиХ и Акционом плану за provedбу Стратегије, усвојила властити План дјеловања против корупције (2011.-2014.). Сукладно смјерницама за израду и методологији Агенције за превенцију корупције и координацију борбе против корупције, Агенција је у 2014. години усвојила План интегритета.

Извјештај о имплементацији Акционог плана борбе против корупције за 2014. годину, достављено је Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције. Усвојено је и Упутство о начину подношења интерне пријаве због сумње или околности на постојање корупције од стране запослених у Агенцији.

4. Буџет

Расположива средства Агенције у 2014. години износила су **60.501.732 КМ**, од чега 51.175.675 КМ за текуће издатке а 9.326.057 КМ за капиталне издатке. Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2014. годину⁶, Агенцији су одобрена средства у укупном износу од 56.015.000 КМ, од чега 51.684.000 КМ за текуће издатке и 4.331.000 КМ за капиталне издатке.

На основу закључка Савјета министара БиХ, буџет Агенције умањен је за 561.000 КМ⁷ те је коначно одобрени буџет износио 55.454.000 КМ. У току 2014. године Агенција је располагала са пренесеним средствима за вишегодишње пројекте и програме посебних намјена у износу 5.039.415 КМ. Буџет Агенције увећан је и на основу примитка од продаје возила у износу од 8.319 КМ.

Извршење буџета Агенције са 31.12.2014. износило је **35.947.311 КМ**, што је мање од одобреног буџета за 24.554.421 КМ или што представља 59% реализације буџета. Разлика у извршењу буџета (25.554.421 КМ) највећим дијелом се односи на нереализована средства за набавку материјала (18.410.469 КМ) и капиталне издатке (4.685.060 КМ). Агенција није вршила реструктурирање расхода у 2014. години.

5. Планирање и извјештавање о раду

- **Стратешки план, програм рада и извјештај о раду**

Стратешки план: Стратешки документ, Стратегија развоја Агенције за период 2010.-2015., усвојен је од стране Савјета министара БиХ. Стратегијом су дефинисани циљеви које је потребно постићи у петогодишњем периоду и основне цјелине за стратешки период: 1. Идентификациона документа и персонализација, 2. Евиденције и софтверска подршка органима, 3. Мрежа за пренос података и 4. Редовите активности и јачање капацитета Агенције. За сваку цјелину дефинисани су конкретни циљеви и критерији којим се мјери достизање циљева.

План рада: План рада Агенције за 2014. годину темељи се на стратешком документу Агенције.

Планиране активности у 2014. години односе се на: 1. Активности везане за побољшање функционалности и правни оквир; 2. Одржавање евиденција у складу са Законом о Агенцији; 3. Размјена података и ефикасније администрирање система; 4. Активности Агенције везане за имплементацију пројеката; 5. Телекомуникације и анализа

⁶ Службени гласник БиХ, број: 104/13.

⁷ Умањење буџета у износу од 561.000 КМ извршено је на позицији Издаци за личне карте и возачке дозволе.

сигурности система; 6. Управљање људским ресурсима и кадровска политика; 7. Изградња смјештајних јединица Агенције; 8. Односи с јавношћу; 9. Сарадња са страним институцијама и донаторима.

Извјештај о раду: Према Извјештају за 2014. годину, кључне активности које је Агенција реализовала су: увођење треће генерације биометријских пасоша, техничка подршка реализацији изборног процеса у БиХ у 2014. години, јачање капацитета Агенције и стварање ефикасније администрације за увођење е-Услуга те рјешавање смјештајних капацитета Агенције. Агенција је од 1. октобра 2014. године створила техничке услове и почела штампање биометријских пасоша треће генерације. Реализацијом овог пројекта, Босна и Херцеговина је постала прва држава ван Европске уније и међу првим у свијету која је прешла на ове пасоше. Нова генерација пасоша, осигурава боље елементе заштите, који подразумијевају сигурнији начин уписа и заштите података на чипу и бољу заштиту странице са подацима.

Извјештај о раду обухвата Извјештај о раду по организационим јединицама за 2014. годину, у складу са надлежностима које су за сваку организациону јединицу дефинисане Правилником о унутрашњој организацији. Дат је осврт на реализоване активности везане за управљање људским ресурсима, сарадњу са међународним компанијама и институцијама, институционалну комуникацију и односе са јавношћу.

У Изјави о одговорности за остваривање циљева институције⁸, Агенција је навела главне циљеве утврђене Програмом рада са процентом извршења у односу на Програм рада за 2014. годину и то: Увођење треће генерације биометријских пасоша (100%) и Имплементација пројекта у вези са јачањем капацитета Агенције и стварање ефикасније администрације за увођење е-услуга (100%). Према наведеној Изјави, Агенција је у цијелости реализовала планиране активности и пројекте из дјелокруга своје надлежности који су били планирани за извршење, према приоритетима и заданим роковима.

6. Преглед расхода буџета⁹

6.1 Текући издаци

- **Бруто плате**

Издаци за бруто плате и накнаде из плата исказани су у износу од 3.727.931 КМ, од чега се на нето плате и накнаде односи 2.241.869 КМ, а на порезе и доприносе 1.486.062 КМ. Укупан број запослених са 31.12.2014. године износио је 163, од чега је шест запосленика у радном односу на одређено радно вријеме. У 2014. години, двије особе су примљене у радни однос на неодређено вријеме, једна особа је ангажована на одређено вријеме док су три особе прекинуле радни однос у Агенцији. На основу интерног огласа, унапријеђена су четири запосленика а интерно премјештено шест особа. Обрачун плаћа врши се у складу са Законом о платама и накнадама у институцијама БиХ.

- **Накнаде трошкова запослених**

Накнаде трошкова запослених остварене са 31.12.2014. године износе 599.575 КМ, од чега се на порезе и доприносе односи 138.753 КМ. Значајне накнаде односе се на топли оброк (203.225 КМ), издатке за пријевоз (145.837 КМ), регрес (49.213 КМ), трошкове смјештаја (27.065 КМ), одвојени живот (15.648 КМ) и помоћ у случају смрти или теже

⁸ Члана 22а. став (1) Закона о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ, број: 61/4,49/09 и 41/12).

⁹ Преглед расхода буџета за 2014. годину приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

болести (22.348 КМ). Накнаде се исплаћују у складу са важећим подзаконским актима који регулишу начин исплате истих.

- **Путни трошкови**

Издаци за путне трошкове у 2014. години износе 125.889 КМ, од чега путни трошкови у земљи износе 74.370 КМ а путни трошкови у иностранству 51.519 КМ. Укупни издаци већи су у односу на претходну годину за 17.264 КМ или 16%. Значајнији издаци на путним трошковима у земљи односе се на трошкове смјештаја (36.472 КМ) и трошкове дневница (35.190 КМ). Значајнији издаци на путним трошковима у иностранству, односе се на трошкове дневница (20.648 КМ), трошкове смјештаја (15.038 КМ) и трошкове пријезова јавним средствима (14.432 КМ).

Путни трошкови у земљи углавном се односе на учествовање на састанцима, обукама, обављање пословних задатака као што су дистрибуција докумената, интервентно одржавање опреме, одржавање састанака везаних за надлежност Агенције на релацији сједиште-регионални центри. Путовања у иностранство, везана су за учествовање на семинарима, конференцијама, студијске посјете, прикупљање и размјену искустава везано за надзор информацијске структуре и могућност надзора и праћења апликација и сервиса, те присуствовање билатералним састанцима са представницима земаља регије и земаља чланица ЕУ.

- **Издаци телефонских и поштанских услуга**

Издаци телефонских и поштанских услуга исказани су у износу 125.302 КМ, а односе се на издатке за поштанске услуге (41.973 КМ), интернет (39.377 КМ), фиксне телефоне (26.374 КМ) и мобилне телефоне (17.578 КМ).

Издаци за поштанске услуге износе 41.973 КМ и већи су у односу на претходну годину за 9.300 КМ или 29%. Значајан дио ових трошкова, везан је за послове Агенције на доношењу рјешења о приступу подацима из евиденција које се воде у Агенцији.

Издаци за интернет остварени су у износу 39.377 КМ и мањи су у односу на претходну годину за 3.077 КМ или 7%. Агенција има законску обавезу осигурати приступ корисника захтијеваним евиденцијама/апликацијама, које се воде у Агенцији.

Трошкови фиксних телефона остварени су у износу 26.374 КМ. Агенција је успоставила WОIP мрежу која омогућава бесплатне разговори унутар Агенције.

Трошкови мобилних телефона остварени су у износу 17.578 КМ и мањи су у односу на претходну годину за 8.729 КМ или 33%. Право на накнаду за кориштење мобилног телефона у службене сврхе остваривало је 59 запослених. У 2014. години, интерним актима смањени су лимити мјесечне потрошње мобилних телефона, што утицало на значајно смањење (8.729 КМ) укупних трошкова у односу на претходну годину. Такођер, у току 2014. године, смањен је и износ ВПН претплате. Висина мјесечних накнада креће се у распону од 14,04 КМ за референта до 200 КМ за директора. За 26 радних мјеста одобрено је кориштење пакета са ограничењима од 14,04 КМ мјесечно (ВПН претплата омогућава бесплатне позиве унутар мреже). Просјечна мјесечна потрошња креће се у износу од 13 КМ за референта до 169 КМ за директора.

- **Набавка материјала**

Издаци за набавку материјала реализовани су у износу 22.342.610 КМ. Значајнији издаци односе се на издатке за личне карте и возачке дозволе (18.338.278 КМ), издатке за регистарске таблице (2.310.336 КМ) и издатке за пасошке књижице (1.538.363 КМ).

Издаци за личне карте и возачке дозволе са 31.12.2014. године исказани су у износу од 18.338.278 КМ. Трошкови су реализовани на основу закљученог Уговора¹⁰ из 2012. године и Споразума¹¹ из 2013. године.

Према закљученом Уговору, Агенција се обавезује да ће изабраном понуђачу платити уговорену цијену за количину од 5 милиона комада личних карата и 2 милиона комада возачких дозвола у току уговорног периода, са дефинисаним минималним количинама докумената по годинама. Уговореном динамиком испоруке, дефинисане су минималне годишње количине докумената које Агенција мора купити без обзира на стварне потребе за документима. Због значајног одступања уговорене минималне годишње количине, од стварне количине издатих докумената у 2013. години, Агенција је 06.12.2013. године са изабраним понуђачем закључила Споразум о тумачењу члана 3. став 3) тачка а) закљученог Уговора о испоруци и успостави система за дјелимичну персонализацију картица, испоруку опреме за персонализацију картица и надоградњу постојеће опреме за персонализацију картица, као и испорука картица и комплетан систем за персонализацију електронских личних карата и одржавање система на период од 10. година. Темелј закључења овог Споразума јесте Уговором загарантирана могућност уређивања динамике испоруке и Закон о финансирању институција БиХ¹² који дефинише да се обавезе из текуће фискалне године не могу преносити у наредну годину. Потписници Споразума, **сагласни су да се динамика испоруке регулише према стварно утрошеним количинама на годишњем нивоу, а плаћање врши у складу са стварно насталим обавезама за текућу годину, а не минималним количинама на годишњем нивоу.**

Уговором је дефинисано како, добављач има право захтијевати авансно плаћање у износу 30% минималне годишње количине докумената за годину дана. За сваку испостављену фактуру, плаћање се врши у износу од 70%, док се за 30% фактурисане вриједности умањује аванс.

У првом мјесецу 2014. године, раздужен је дати аванс за 2013. годину у вриједности од 307.244,81 КМ.

Иако укупна количина за коју је уплаћени аванс у 2013. години није реализована, Агенција је у 2014. години, уплатила добављачу уговорени аванс у вриједности од 30% укупне количине уговорене испоруке за 2014. годину, у износу од 10.810.800 КМ. Закљученим Споразумом није регулисано плаћање аванса.

Као и претходне године, аванс није књижен у складу са Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ, већ је књижен на издатке за личне карте и возачке дозволе. Ревизијом је констатовано како се аванс не раздужује у складу са закљученим Уговором (30% од фактурисане вриједности). Наиме, Агенција и представници добављача договарају се о висини процента раздужења аванса по свакој испостављеној фактури. Агенција као писмену сагласност од стране добављача за свако повећање процента раздужења аванса сматра испостављену фактуру на којој је већ приказан споразумно/усмено договорени аванс.

¹⁰ Уговор о испоруци и успостави система за дјеломичну персонализацију картица, испоруку опреме за персонализацију картица и надоградњу постојеће опреме за персонализацију картица, као и испорука картица и комплетан систем за персонализацију електронских личних карата и одржавање система на период од 10. година закључен је 17.07.2012. године са понуђачем „Муехлбауер“ д.о.о. Бања Лука.

¹¹ Споразум о тумачењу члана 3. став 3) тачка а) закљученог Уговора о испоруци и успостави система за дјеломичну персонализацију картица, испоруку опреме за персонализацију картица и надоградњу постојеће опреме за персонализацију картица, као и испорука картица и комплетан систем за персонализацију електронских личних карата и одржавање система на период од 10. година. Споразум је потписан 06.12.2013. године.

¹² Службени гласник БиХ, број: 61/04, 49/09, 42/12 и 87/12.

С обзиром да су набављане мање количине него што је предвиђено уговором, Агенција је на основу споразумних договора за сваку испостављену фактуру раздуживала аванс од 40% до 90% (од фебруара до марта враћа се 40%, мај и јуни 60% те од јула до октобра 90%, а у новембру цца 55% - остатак како би се затворио аванс). На наведени начин, дати аванс за 2014. годину, затворен је у истој години. У случају да се аванс у износу од 10.810.800 КМ умањивао у складу са закљученим уговором (30%), према испостављеним фактурама (у износу од 17.520.713 КМ) био би раздужен у износу од 5.256.214 КМ.

У 2014. години, за набавку личних карата и возачких дозвола у вриједности од 17.520.713 КМ, Агенција је уплатила аванс понуђачу у износу од 10.810.800 КМ или 62%. С обзиром да закљученим Споразумом нису дефинисане измјене које се односе на уплату аванса, и с обзиром да се он уплаћује према уговореним минималним количинама, евидентно је да он процентуално значајно већи од уговореног (30%).

Са 31.12.2014. године, укупна је вриједност издатих личних карата и возачких дозвола износила је 18.645.522 КМ (51,74% уговорене вриједности за 2014.), односно набављено је 883.029 комада личних карата (50,46% уговорених количина за 2014.) и 451.970 комада возачких дозвола (64,57% уговорених количина за 2014.).

Књижење датог аванса потребно је вршити у складу са Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ.

Како је већ констатовано, Агенција се није придржавала уговорених одредби везано за раздужење датог аванса. Цијенећи важност закљученог Уговора за грађане БиХ, те узевши у обзир чињеницу да је БиХ за издавање нових докумената (личне карте/возачке дозволе) издвојила значајна буџетска средства, препоручујемо Агенцији да унаприједи систем интерних контрола везано за реализацију закљученог Уговора. Агенција је обавезна придржавати се одредби закључених уговора.

Издаци за регистрацију возила исказани су у износу од 2.310.336 КМ, а највећим дијелом се односе се на набавку неперсонализованих регистарских таблица и фолија за бојење таблица (1.966.977 КМ) у складу са закљученим оквирним споразумом.

Издаци за пасошке књижице реализовани су у износу од 1.538.363 КМ или 39% од одобрених буџетских средстава (3.980.000 КМ).

Агенција је од 1. октобра 2014. године створила техничке услове и почела са израдом биометријских пасоша треће генерације (Supplemental Access Control или SAC пасоши). Укупни издаци од издавања нових пасоша у 2014. години износе 1.533.800 КМ. Трошкови су књижени у складу са закљученим Уговором и Оквирним споразумом о набаци образаца путних исправа, услуга персонализације и сталних средстава од 21.03.2014. године. Оквирним споразумом који је закључен за период од три године, дефинисане су максималне количине образаца пасоша (1.400.000 комада) и максимална финансијска вриједност од 28.000.000 КМ). Плаћање за испоручене обрасце, врши се у року од 30 дана од дана достављања збирне отпремнице, гаранције за квалитету образаца пасоша и фактуре на име уговореног органа, а на основу усаглашених записника уговорених страна о броју израђених образаца за период од три мјесеца.

Изабрани добављач, дужан је у складу са Оквирним споразумом да преда гаранцију пословне банке плативу „на први позив“ на износ од 5% од укупне вриједности испоручених образаца пасоша по закљученом уговору. Рок важења ове гаранције је 10 година и 3 мјесеца од дана закључења уговора. Гарантни рок за обрасце пасоша износи 10 година, а почиње тећи од датума наведеног на фактури испостављеној за испоруку образаца пасоша.

Агенција је извршила резервирање средстава за пасошке књижице (разграничени расходи) по рачуну од 31.12.2014. године у вриједности од 1.533.800 КМ из разлога јер се чекала банковна гаранција која је предуслов плаћања обавеза. *На позицији разграничени расходи, евидентирају се обрачунати (недостпјели) расходи а не расходи за које је достављен рачун у периоду на које се односи.*

- **Издаци за употребу возила**

Укупни издаци за возила износе 197.629 КМ. Значајнији трошкови односе се на издатке за гориво (101.504 КМ), издатке за поправку и одржавање возила (40.913 КМ), регистрацију моторних возила (15.062КМ), набавку ауто гума (15.594 КМ) и осигурање возила (15.867 КМ).

Агенција је са 31.12.2014. године располагала возним парком од укупно 29 возила. На основу интерне одлуке и измјена и допуна одлуке, возила су распоређена на организационе јединице, док је употреба возила регулисана Правилником о начину кориштења и интерним контролама текућег одржавања моторних возила из 2009. године. Интерни Правилник дефинише да се обавезе враћања возила на мјесто предвиђено за паркирање, не односи на директора и замјеника директора, односно по одобрењу директора и на руководиоце основних организационих јединица, као и друге запосленике Агенције. Због неопходности да буду доступни 24 сата, седам дана у седмици, руководиоци Центра за складиштење, персонализацију и пријевоз личних докумената и Одсјека за персонализацију у Центру, Техничког сектора и Регионалног центра Сарајево, дужни су да одреде извршиоце и возило које може бити доступно изван радног времена. Наведеним руководиоцима и руководиоцу Сектора за стандарде и међународну сарадњу, одобрено је кориштење додијеленог возила ван радног времена, за одлазак и долазак на посао.

Агенција је путем софтвера за праћење потрошње по сваком возилу (картон возила), осигурала евиденцију о укупно пређеним километрима и укупној потрошњи горива у литрама и КМ те податке о просјечној потрошњи горива. Успостављене су интерне евиденције везане за трошкове поправке возила које би требале бити унапријеђене у наредном периоду на начин да пружају детаљније информације о извршеним услугама одржавања. Увидом у колске налоге, уочено је да постоји простор за надоградњу и унапрјеђење постојећег система контрола везано за употребу службених возила (уписивање пређене километраже приликом сипања горива, рачунање просјечне потрошње и праћење да ли је иста у складу са предвиђеном потрошњом, уписивати колону пређени пут у једном дану, вријеме поласка и повратка, итд.).

Издаци за одржавање возила: Одржавање возила врши се код добављача са којима Агенција има потписане уговоре. Процедура избора добављача за услуге одржавања возила проведена је на основу јединичне цијене норма сата, цијена сервисног километра за интервенцију на терену и цијена услуге шлепања возила по километру. Узимајући у обзир чињеницу да се највећи дио фактурисаних услуга односи на вриједност уграђених резервних дијелова сугерисано је да се документује истраживање тржишних цијена за значајније поправке.

Агенција је израдила Правилник о службеним специјализованим возилима, на који је 2015. години сагласност дао Савјет министара БиХ. Чланом 2. наведеног Правилника, дефинисане су техничке карактеристике специјализованих возила које се односе на тачно одређене марке возила.

С обзиром да дефинисане техничке карактеристике представљају уједно и техничке карактеристике у тендерским документацијама будућих набавки, те да се истим преферирају тачно одређене марке возила, препоручујемо Агенцији да у циљу осигурања конкуренције изврши измјену интерног акта.

- **Закуп имовине и опреме**

Издаци за унајмљивање имовине и опреме исказани су у износу 2.394.547 КМ. Значајнији издаци односе се на закуп торњева, релеја и антенских ступова (1.479.139 КМ), закуп пословног простора за сједиште Агенције, регионалне центре и Центар за персонализацију (688.142 КМ) и закуп дигиталних водова и канала (197.007 КМ).

Закуп торњева, релеја и антенских стубова плаћа се на основу фактура добављача са којима Агенција има потписане уговоре. Издаци за закуп већи су за 150.362 КМ у односу на претходну годину, због склапања нових уговора и повећања броја инсталираних антена на постојећим локацијама, као и из разлога јер су се уговори из претходне године примјењивали током цјелокупног периода текуће године. Агенција има значајан број уговора о закупу од којих се многи анексима продужују или се истим мијењају одредбе основних уговора. Такођер, уочено је да у појединим случајевима Агенција има већи број уговора са истим добављачима. Евидентно је да се из године у годину повећавају трошкови који се односе на закуп торњева, релеја и антенских ступова услјед проширења и инсталације опреме везано за пројекат „СДХ систем преноса“, те да се трошкови закупа дигиталних водова и канала смањују због отказивања појединих локација из разлога проширења СДХ мреже, и исти би требали бити значајно смањени када се пројекат „СДХ систем преноса“ оконча у цијелости. *С обзиром да се за издатке везане за изнајмљивање имовине и опреме издвајају значајна средства, те да Агенција има већи број потписаних уговора са истим добављачима, сугеришемо Агенцији да размотри могућност да се изврши анализа истих и подузму мјере како би се омогућило једноставније праћење вриједности фактурисаних услуга и уговора о закупу. Поред тога, неопходно је осигурати континуирану контролу фактура које се односе на унајмљивање имовине и опреме, цијенећи при томе оправданост фактурисаних услуга, уз консултовање са запосленима из надлежног (техничког) сектора који боље познају предметну проблематику.*

- **Издаци за текуће одржавање опреме и зграда**

Издаци за текуће одржавање исказани су у износу 1.256.198 КМ, а највећим дијелом односе се на издатке за услуге поправки и одржавања опреме (1.181.073 КМ) и материјал за поправку и одржавање опреме (55.059 КМ).

Услуге поправки и одржавања опреме: Значајнији трошкови на овој позицији везани су за одржавање СДХ система (499.999 КМ), одржавање и администрацију сервера на коме се налазе регистри Агенције (99.965 КМ), одржавање хардверске опреме и Орацле лиценци за трећу годину (315.415 КМ) те услуге одржавања апликације путне исправе и спринт (136.327 КМ).

Издаци за услуге поправки и одржавања опреме односе се на успоставу и одржавање сигурности система Агенције. Услуге се фактуришу на основу закључених уговора са изабраним добављачима. Узимајући у обзир значај средстава који се издвајају за ове намјене Агенцији је сугерисано да континуирано врши контролу фактура испостављених од стране добављача у сарадњи са техничким сектором који боље познаје наведену проблематику, оцјену примјењивости препорука код закључења нових уговора које су дате у оквиру Меморандума о извршеној ревизији (нпр. уговарања минималног броја радних сати које би мјесечно добављач провео на унапрјеђењу система уколико одржавање није потребно, итд.).

Резервисана средства за услуге одржавања опреме са 31.12.2014. године износе 59.095 КМ, а односе се на расходе на основу закључених уговора до 31.12.2014. године, а за које се рачуни испостављају у 2015. години.

На позицији трошкове одржавања опреме, на пројекту „Провођење обавеза из закона о радном времену (тахографи)“ књижени су издаци за испоруку тахограф картица возача и тахограф картица превозника у износу од 187.792 КМ. *У складу са контним планом за буџетске кориснике, наведене издатке потребно је књижити на одговарајућа аналитичка конта или најближа могућа за евидентирање набавки појединих врста материјала.*

- **Уговорене услуге**

Издаци за уговорене услуге реализовани су у износу 109.800 КМ и мањи су у односу на претходну годину за 114.028 КМ или 51%. Значајнији издаци односе се на: издатке за услуге на основу уговора о дјелу (46.693 КМ), услуге репрезентације (19.193 КМ) и услуге стручног усавшавања (9.444 КМ).

Уговори о дјелу: Укупни издаци настали на основу говора о дјелу евидентирани су у нето износу од 46.693 КМ и мањи су у односу на претходну годину за 12.557 КМ или 21%. У 2014. години на основу уговора о дјелу ангажовано је седам вањских сарадника. У односу на претходну годину, укупан број је смањен за двије особе.

Од укупног броја ангажованих особа, три особе су ангажоване током цијеле године. Током 2014. године, смањивао се број ангажованих вањских сарадника, те су у децембру 2014. ангажоване четири особе од којих су двије ангажоване од 2009. године.

Вишегодишње понављање обављања послова путем уговора о дјелу говори како такви послови нису привременог карактера тако да се не би требали обављати на овакав начин. Сматрамо како уговори о дјелу представљају нетранспарентан начин запошљавања - ангажовања, што је неприхватљива пракса када је у питању јавни сектор.

Услуге репрезентације: Трошкови репрезентације регулисани су интерним правилником о поклонима и репрезентацији из 2012. године. Агенција је у 2014. години донијела Одлуку о распореду и допуштеним износима интерне и вањске репрезентације по корисницима за текућу 2014. годину, којом је дефинисан укупан износ екстерне репрезентације за 2014. годину у износу до 10.000 КМ и мјесечни лимити интерне репрезентације по кориснику. Висина одобрених износа за интерну репрезентацију креће се у распону од 80 КМ до 200 КМ. Укупно остварени трошкови репрезентације мањи су за 5.370 КМ (22%) у односу на претходну годину.

Агенција је успоставила евиденције о насталим трошковима, укупни трошкови екстерне репрезентације износе 5.203 КМ, а интерне 6.577 КМ. Издаци у износу од 7.413 КМ, односе се на промотивни материјал (3.458 КМ), резервисана средства за набавку интерне репрезентације (3.301 КМ), поклоне, цвијеће и визит карте (654 КМ).

За потребе интерне репрезентације у сједишту и организационим јединицама, изузев РЦ Сарајево (користи услуге Службе за заједничке послове), Агенција врши набавку напитака и жетона за апарате за топле напитке. У текућој години, од изабраних добављача набављени су производи за интерну репрезентацију у износу од 6.577 КМ, као и признати трошкови за резервисана средства од 3.301 КМ. На основу евиденције о мјесечним трошковима интерне репрезентације по корисницима, утврђено је да је потрошња у оквиру утврђених лимита.

Услуге стручног усавршавања: Реализовани издаци односе на присуствовање семинарима из области јавних набавки, рачуноводства, информационих технологија, заштите на раду и заштите од пожара и др. Агенција је у 2014. години усвојила Правилник о стварању и извршењу обавеза насталих на основу обука и других видова усавршавања запослених. Правилник дефинише процедуре и одговорне особе за стварање и извршење обавеза насталих на основу обука и других видова усавршавања запослених. Правилник је ступио на снагу даном доношења (03.03.2014.), а његове одредбе примјењују се на све обуке почевши од 01.01.2012. године, изузев у случајевима када су већ склопљени уговори са службеницима и запосленицима Агенције.

У току 2014. године, Агенција је сачинила Стратегију обука у Агенцији за период 2014-2019. Стратегијом је препознато да је Агенција углавном ИТ оријентирана и поред основних активности персонализације идентификационих докумената, вођења евиденција и размјене података са релевантним субјектима, потребно је да се стара о перманентној едукацији својих запослених како би могла одговорити на захтјеве из област својих надлежности. Стратегијом је дефинисано да ће се годишњи планови обука радити приликом израде буџета и уврштавања издатака за потребе услуга стручног усавршавања у оквир приједлога буџета. Агенција није усвојила План годишњих обука за 2014. годину, јер су наведени документи усвојени у 2014. години.

6.2. Капитални издаци

Расположива средства за капиталне издатке у 2014. години износе **9.326.059 КМ**. Законом о буџету одобрена су средства за капиталне издатке у износу од 4.331.000 КМ (1.501.000 КМ се односи на непосредну потрошњу, а 2.830.000 КМ на вишегодишње капиталне пројекте). Агенција је на располагању имала и пренесена средства за вишегодишње капиталне пројекте у износу од 4.928.941 КМ и пренесена средства програма посебних намјена у износу од 57.799 КМ. Средства за капиталне издатке повећана су за примитак од продаје возила у износу 8.319 КМ. Расположива средства за капиталне издатке у 2014. години реализована су у укупном износу од **4.640.997 КМ** и то за набавку опреме (3.402.347 КМ) и набавку сталних средстава у облику права (1.238.650 КМ).

• Непосредна потрошња

Расположива средства за капиталне издатке која се односе на непосредну потрошњу у износу 1.509.319 КМ¹³ реализована су за набавку опреме у износу од 1.499.237 КМ (99%). Значајнији издаци односе се на набавку опреме за персонализацију нове генерације пасоша (1.298.806 КМ), набавку моторних возила (107.640 КМ) и компјутерске опреме (85.415 КМ).

• Вишегодишњи капитални пројекти

У оквиру буџета Агенције реализују се три вишегодишња капитална пројекта: “СДХ систем преноса”, “Изградња зграде Агенције у Бања Луци”, “Финансирање провођења обавеза из Закона о радном времену, обавезним одморима мобилних радника и уређајима за евиденцију у цестовном промету”.

Укупно расположива средства за вишегодишње капиталне пројекте у 2014. години износе **8.035.415 КМ**. Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2014. годину, за реализацију вишегодишњих капиталних пројеката, одобрена су средства у износу **3.106.474 КМ**. Поред одобрених буџетских средстава у 2014. години,

¹³ Законом о буџету одобрена су средства за капиталне издатке који се односе на непосредну потрошње у износу од 1.501.000 КМ. Агенција је остварила примитке од продаје возила у износу 8.319 КМ.

за реализацију пројеката на располагању су била и неутрошена средства из 2013. године у износу **4.928.941** КМ која су пренесена у 2014. годину.

Вишегодишњи капитални пројекти реализовани су у 2014. години у износу **3.364.970** КМ или 42% од укупно расположивих средстава. Нереализована средства у износу **4.670.445** КМ пренесена су у 2015. годину.

Пројект „СДХ систем преноса“: Агенција је наставила активности везано за успоставу и проширење СДХ система. Распожива средства пројекта у 2014. години износе 4.357.141 КМ, од чега је 1.780.000 КМ одобрено Законом о буџету, а 2.577.141 КМ су пренесена средства из 2013. године. Реализација пројекта у 2014. години исказана је у износу 1.850.568 КМ, а односи се на набавку опреме за пренос података и гласа. Значајнији издаци (1.731.000 КМ) односе се на услуге проширења СДХ система према закљученом уговору из 2013. године. У току 2014. године, Агенција је провела поступак јавне набавке проширења СДХ система те крајем године закључила уговор са изабраним понуђачем. С обзиром да је уговорени рок имплементације пројекта 210 дана, те активности није могуће реализовати Агенција је извршила пренос неутрошених средстава у 2015. годину. Укупна вриједност пренесених средстава за овај пројект износи 2.506.572 КМ.

Пројект „Изградња зграде Агенције у Бања Луци“: Цјелокупна вриједност пројекта изградње зграде Агенције још увијек није прецизирана. Агенција је у 2015. години упутила Савјету министара БиХ Приједлог Одлуке о вишегодишњем пројекту којом је утврђена вриједност пројекта. Укупно расположива средства за овај пројект у 2014. години износе 3.337.113 КМ, од чега је 1.050.000 КМ одобрено Законом о буџету, а 2.287.113 КМ су пренесена средства из 2013. године. Реализација пројекта у 2014. години исказана је у износу 1.237.928 КМ, а односи се на издатке за студије изводљивости, пројектне припреме и пројектовање. Најзначајнији издаци односе се на накнаду за трошкове уређења грађевинског земљишта (910.274 КМ) и накнаду за ренту (270.267 КМ).

Агенција је Рјешењем од 10.10.2014. године **добила грађевинску дозволу за изградњу новог објекта**. Тренутно је у току израда тендерске документације за избор извођача радова. Неутрошена средства пројекта у износу од 2.099.185 КМ пренесена су у 2015. годину.

Земљиште за изградњу објекта Агенције: У Извјештају о ревизији за 2013. годину ревизија је скретала пажњу на неријешено питање земљишта на коме ће се градити смјештајни објект Агенције. Наиме, у 2012. години, у пословне књиге Агенције укњижена је натурална донација која се односи на право, укњижено на основу Уговора о оснивању права грађења који је закључен између Агенције и Републичке дирекције за обнову и изградњу (правни насљедник Министарства одбране Републике Српске).

Предмет Уговора је оснивање права грађења у корист носитеља права грађења (Агенције), ради изградње административно-производног објекта, на некретнинама (земљишту) површине 17.180 м² и 149 м².

Према земљишно књижном извату власник земљишта (бивша војарна „Траписти I“ у Бања Луци) на коме се оснива право грађења је Државни секретаријат за послове Народне одбране у Београду, а према посједовном листу (изводу) Републичке управе за геодетске и имовинско –правне послове Бања Лука посједник земљишта је Министарство одбране Републике Српске. Наиме, ради се о земљишту које припада под одредбе Закона о привременој забрани располагања државном имовином БиХ и Закона о привременој забрани располагања државном имовином РС.

Комисија за државну имовину Савјета министара БиХ је донијела Одлуку (број: 01-50-4-47/10 од 20.07.2010.) о изузимању од привремене забране располагања државном имовином некретнина (касарна „Траписти I“) које припадају под одредбе Закона о привременој забрани располагања државном имовином БиХ и Закона о привременој

забрани располагања државном имовином РС, којом је дефинисано да ће се располагање наведеном имовином вршити на начин и по поступку прописаном важећим прописима свих нивоа власти у БиХ.

Влада Републике Српске је 12.12.2011. године донијела Одлуку о давању сагласности за оснивање права грађења без накнаде у корист Агенције на земљишту касарне „Траписти I“, на основу које је закључен уговор о оснивању права грађења између Агенције и Републичке дирекције за обнову и изградњу.

Правобранилаштво РС је дало позитивно мишљење (30.11.2011. године) на приједлог Одлуке о расподјели неперспективних локација и осталих непокретности које су служиле за потребе система одбране на територију Републике Српске у касарни „Траписти I“. Такођер, на Нацрт уговора о оснивању права грађења између Републичке дирекције за обнову и изградњу и Агенције, позитивно мишљење је дало и Правобранилаштво РС (28.03.2012.) и **Правобранилаштво БиХ (04.04.2012.)**.

Агенција је закључила Уговор о оснивању права грађења са субјектом који није власник земљишта на коме се оснива право грађења и истим уговором Агенција не постаје власник земљишта на ком ће се градити смјештајни објект вриједан неколико десетина милиона КМ. С обзиром да се неспорно ради о државној имовини, те да је Агенција за кориштење исте добила сагласност и Савјета министара БиХ и Владе Републике Српске, у ревизорским извјештајима за 2012. и 2013. годину, дата је препорука надлежним институцијама да предузму активности како би се наведено земљиште укњижило као власништво Агенције. **У 2014. години, Агенција је упутила Ургенцију Правобранилаштву БиХ и Кабинет председavajuћег Савјета министара БиХ у вези стицања права власништва на земљишту. На упућене Ургенције, Агенцији није достављени повратни одговор.**

С обзиром да се неспорно ради о државној имовини, те да је Агенција за кориштење исте добила сагласност и Савјета министара БиХ и Владе Републике Српске, препоручујемо надлежним институцијама¹⁴ да предузму активности како би се наведено земљиште укњижило као власништво Агенције.

Пројект „Финансирање провођења обавеза из Закона о радном времену, обавезним одморима мобилних радника и уређајима за евиденцију у цестовном промету“¹⁵ (пројект тахографа): Укупно расположива средства за овај пројект у 2014. години износе 341.161 КМ, од чега је 276.474 КМ одобрено Законом о буџету, а 64.687 КМ су пренесена средства из 2013. године. У 2014. години, у складу са закљученим уговором и Протоколом¹⁶, утрошена су средства у износу од 276.474 КМ. Реализовани издаци односе се на трошкове тахограф картица (187.791 КМ) и услуга одржавања система за издавање тахограф картица (88.682 КМ).

¹⁴ Агенција нема механизам да реализује дату препоруку.

¹⁵ До 2012. пројект је реализован као програм посебне намјене. Савјет министара БиХ је на сједници одржаној 24.03.2011. године усвојио Информацију о дигиталним тахографима и обавезало Агенцију да предложи одлуку којом би пројект дигиталних тахографа био усвојен као вишегодишњи капитални пројект. Савјет министара БиХ је усвојио предложену Одлуку о одобравању „Пројекта дигиталних тахографа“, којом је исти уврштен у пројекте вишегодишњих капиталних улагања за период 2011.- 2014. године.

¹⁶ Након имплементације система, установљено је како постоје објективне могућности да предвиђене уговорене количина картица неће бити у цијелости реализоване. Агенција је у сарадњи са надлежним институцијама (Федерално министарство промета и комуникација, Министарство саобраћаја и веза РС), извршила анализу стварних потреба те процјенила потребне количине тахограф картица за период од пет година. Након извршене анализе, Агенција је 03.12.2013. године, закључила са изабраним понуђачем (понуђач са којим је 26.01.2011. године закључен Уговор о набавци система за издавање картица за дигиталне тахографе) Протокол, којим је дефинисано да се финансијска средства од вишка нереализованих картица преусмјере на пружање услуга одржавања система за издавање тахограф картица.

Средства пројекта у износу од 64.687 КМ намијењена су за адаптацију простора за потребе функционисања система. Наведена средства нису реализована због немогућности избора понуђача у складу са Законом о јавним набавкама. Неутрошена средства пројекта у износу од 64.686 КМ, пренесена су у наредну годину.

7. Биланс стања¹⁷

Укупна актива Агенције на 31.12.2014. године износи **19.454.394 КМ** и односи се на новчана средства (11.498 КМ), краткорочна потраживања (25.318 КМ), залихе материјала и робе (3.204.820 КМ), залихе ситног инвентара (72.040 КМ) и неотписану вриједност сталних средстава (16.140.718 КМ).

Укупна пасива Агенције на дан 31.12.2014. године износи **21.132.418 КМ** и односи се на краткорочне текуће обавезе (2.810.326 КМ), обавезе према дјелатницима (356.682 КМ), краткорочна разграничења (1.824.692 КМ) и изворе средстава (16.140.718 КМ).

- **Готовина, краткорочна потраживања, разграничења и залихе**

Новчана средства у износу 11.498 КМ односе се на новчана средства у благајни на дан 31.12.2014. године. Краткорочна потраживања у износу 25.318 КМ обухваћају потраживања за рефундацију накнада за боловање (7.488 КМ), остала потраживања у износу од 18.522 КМ и прелазни рачун потраживања (-692 КМ).

Залихе на 31.12.2014. године исказане су у Билансу стања у износу од 3.276.860 КМ, а односе се на залихе материјала (обрасци за документа, дозволе, потврде, стикери, тахографске картице у износу 3.204.820 КМ) и залихе ситног инвентара (72.040 КМ). Успоредбом промета залиха везано за личне карте и возачке дозволе са трошковима материјала истих признатим у току 2014. године, остварен је већи промет књижен на залихама за износ од 307.245 КМ што је авансно плаћено у 2013. години и признато на расходе претходне године, а испоруке су извршене у 2014. години.

- **Стална средства**

Стање сталних средстава у Билансу стања приказано је у износима: набавна вриједност 47.332.911 КМ, исправка вриједности 31.192.193 КМ и садашња вриједност 16.140.718 КМ.

- **Краткорочне обавезе и разграничења**

Краткорочне текуће обавезе у износу од 2.810.326 КМ односе се на обавезе према добављачима (2.787.041 КМ) које су измирене у наредној години, остале краткорочне текуће обавезе према правним и физичким особама (укупно 4.763 КМ), и остале краткорочне обавезе (18.522 КМ). Обавезе према запосленим (356.682 КМ) односе се на обавезе за плаћу за децембар 2014. године.

Краткорочна разграничења у износу 1.824.692 КМ односе се на разграничене расходе за набавку роба и услуга. Разграничени расходи за набавку роба и услуга односе се на расходе везане за уговоре који су потписани до 31.12.2014. године, на основу извршених процедура јавних набавки. У наведеном износу садржана је и фактура од 31.12.2014. године, за испоруку образаца пасоша за период 26.09.-30.12.2014.године у износу од 1.533.800 КМ, а иста је приказана на разграничене расходе из разлога јер се чекала банковна гаранција која је предуслов плаћања обавезе. Банковна гаранција је издана на 19.02.2015. године. Везано за остале разграничене уговоре, поновно је уочено да су

¹⁷ Биланс стања на 31.12.2014. године приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

разграничавани уговори за робе, услуге и радове који се суштински односе на наредну фискалну годину, међутим укупан износ значајно је рационализован у односу на претходну годину. Са датумом обављања завршне ревизије (10.03.2015. године) од укупног износа разграничених расхода, затворено је 1.731.467 КМ или 95%.

Иако је Агенција поступала у складу са Упутством Министарства финансија и трезора БиХ, евидентно је како су на разграничењима поред расхода за робе и услуге који се односе на текућу буџетску годину, књижени и расходи за робе, услуге и радове који се суштински односе на наредну фискалну годину, а што нарушава начело модифицираног рачуноводственог настанка догађаја дефинисаног Правилником о рачуноводству.

- **Попис средстава, обавеза и потраживања**

Агенција је извршила попис сталних средстава, новчаних средства, потраживања, залиха материјала и обавеза на 31.12.2014. године.

Стална средства Агенције евидентирана су у сљедећим износима: садашња вриједност у износу од 16.140.718 КМ, набавна вриједност 47.332.912 КМ (опрема 37.419.748 КМ, стална средства у облику права 7.522.585 КМ, средства у припреми 1.518.561 КМ, средства ван употребе 872.018 КМ) и исправка вриједности сталних средстава у износу 31.192.193 КМ. Након извршеног пописа сталних средстава, елаборатом о попису су утврђена сљедећа стања: набавна вриједност 47.332.912 КМ (од чега укупна стална средства у употреби износи 45.814.351 КМ и средства у припреми 1.518.561 КМ), исправка вриједности -31.192.193 КМ и садашња вриједност 16.140.718 КМ.

Донесена је одлука о расхоровању опреме набавне вриједности 829.252 КМ, отписане вриједности 788.737 КМ, садашње вриједности 40.515. КМ. Како опрема није била уништена са 31.12.2014. године, иста је евидентирана на контима групе опрема ван употребе и приказана у оквиру сталних средстава.

Како је презентовано у записницима пописне комисије, попис комуникацијске опреме на терену вршен је уз помоћ апликације за надзор и управљање над системом на основу којег је констатовано да опрема на терену постоји. Образложено је да уколико нека опрема на терену не постоји, локације не би могле да раде. У току године, техничари обилазе значајан број локација те констатују стање опреме на терену. Узимајући у обзир дата образложења да постоје ограничења апликације за унос сталних средстава која не нуди могућност да се средства ове врсте евидентирају по локацијама на којима су инсталирана што би омогућило да се врши сравњење евидентираних стања са стварним стањем, сугерисано је да се размотре могућности успостављања евиденција које би омогућиле сравњење стања по локацијама са стањем евидентираним у регистру сталних средстава и главној књизи.

Стање залиха на 31.12.2014. године износи 3.276.860 КМ и односи се на залихе материјала (3.204.820 КМ) и залихе ситног инвентара (72.040 КМ). Сугерисано је да се убудуће код израде елабората о попису и сравњења стања по попису наводе и количине и вриједности по врсти залиха у циљу свођења књиговодственог стања са стварним стањем, те и стање залиха које се воде само количински. Агенција је исказала стање залиха у обрасцу Биланса стања иако вриједност залиха у главној књизи износи 0 КМ, јер се иста политиком отписа расходују 100%. У забиљешкама уз финансијске извјештаје, образложено је на шта се односи наведени износ у Билансу стања.

Натуралне донације: У пословним књигама Агенције укњижене су натуралне донације у износу од 227.522 КМ и преузета опрема Министарства одбране БиХ у износу 9.430 КМ.

8. Јавне набавке

У складу са расположивим средствима, Агенција је сачинила План јавних набавки за 2014. год. којим је предвиђено провођење 102 поступка јавних набавки укупне вриједности од **7.430.899 КМ**. Према презентованим подацима, Агенција је у 2014. години провела 84 поступка јавних набавки, укупне вриједности од 7.227.464 КМ. Проведено је десет отворених поступака (укупне вриједности 6.930.015 КМ) и 27 конкурентских захтјева за доставу понуда (укупне вриједности 232.499 КМ). Набавке у вриједности од 64.951 КМ реализоване су путем директног споразума. Агенција није вршила избор добављача путем преговарачког поступка.

- **Ефикасност процеса јавних набавки**

У складу са усвојеним планом који обухваћа набавке из свих извора финансирања, Агенција је проводила поступке јавних набавки за робе и услуге за које је Законом о јавним набавкама БиХ предвиђено провођење одговарајућег поступка. План набавки донесен је почетком године, након усвајања буџета, а у складу са потребама мијењан је тијеком године.

Избор добављача вршиле су комисије која се именују за сваки појединачни поступак набавке. На основу достављене спецификације коју овисно од предмета набавке сачињавају организационе јединице Агенције (иницијатори набавке), одсјек за јавне набавке припрема тендерску документација. Поред специфицирања предмета набавке, иницијатори набавке могу утицати и на дефинисање квалификационих критерија у тендерској документацији. Послови припреме тендерске документације и остали послови везани за јавне набавке обављају се у Одсјеку за планирање и јавне набавке (стручни савјетник за јавне набавке и уговоре). Комисије за јавне набавке углавном обављају послове који се односе на избор понуђача.

Набавка рачунара, рачунарске опреме и скенера: Проведена је процедура отвореног поступка. Планирани износ набавке је 93.951 КМ из буџета и 651 КМ из средстава ЈРТ-директни трансфери из средстава пројекта посебне намјене "Тwinning пројект". До рока предвиђеног за достављање понуда пристигле су понуде два понуђача. Комисија је, оцјењујући да је задовољена стварна конкуренција, дала приједлог за склапање уговора са повољнијим понуђачем. Уговор је закључен у вриједности од 55.569 КМ која је значајно мања у односу на планирану вриједност набавке. Преостала средства Агенција је утрошила покретањем још једне процедуре и то конкурентског захтјева за достављање понуда са објавом обавјештења.

Мишљења смо да је приликом провођења набавки потребно боље истражити тржиште како би планирана средства могла бити ефикасно утрошена. Такођер, подјелом набавке различите врсте опреме на лот-ове могуће је остварити бољу конкуренцију и ниже цијене.

- **Законитост процеса јавних набавки**

Финансијски најзначајнија набавка у 2014. години односи се на набавку образаца путних исправа, услуга персонализације и сталних средстава.

Набавка образаца путних исправа, услуга персонализације и сталних средстава: Парламентарна скупштина БиХ усвојила је у 2013. години Закон о измјенама и допунама

закон о путним исправама БиХ¹⁸. Измјенама закона дефинисано је да пасош, дипломатски и службени пасош морају имати ознаку за електроничку путну исправу. На основу Измјена Закона о путним исправама, Министарство цивилних послова БиХ усвојило је Правилник о облику, садржају и минималним заштитним елементима пасоша, дипломатског и службеног пасоша¹⁹. Агенција 02.10.2013. године доноси Одлуку о јавној набавци образаца путних исправа, услуга персонализације и сталних средстава, у складу са Правилником о облику, садржају и минималним заштитним елементима пасоша, дипломатског пасоша. Процијењена вриједност набавке износи **29.300.000 КМ** од чега 28.000.000 КМ за набавку образаца путних исправа и услуга преперсонализације а 1.300.000 КМ за набавку сталних средстава. Новчана средства за набавку планират ће се у буџету Агенције за 2014., 2015. и 2016. годину. Проведена је процедура отвореног поступка. Тендерску документацију за достављање понуда преузео је значајан број понуђача. У предвиђеном року достављена је једна, технички незадовољавајућа понуда (понуда Конзорцијума Muehlbauer д.о.о. Бања Лука и Muehlbauer ID Services GmbH није испуњавала услове у складу са чланом 23. Закона о јавним набавкама БиХ), те је поступак поништен. Поновно обавјештење о набавци са међународном објавом објављено је 30.12.2013. године. Тендерску документацију и у поновљеном поступку преузео је значајан број понуђача. У утврђеном року достављена је једна понуда, технички задовољавајућа понуда (понуђач Конзорцијум Muehlbauer д.о.о. Бања Лука и Muehlbauer ID Services GmbH) те је Агенција донијела Одлуку о додјели оквирног споразума. Оквирни споразум о набавци образаца путних исправа, услуга персонализације и сталних средстава, закључен је у укупној вриједности од **29.298.800 КМ**, од чега се 1.298.800 КМ односи на набавку опреме а 28.000.000 КМ на набавку образаца пасоша.

Ревизијом поступка набавке утврђено је како је тендерском документацијом као један од критерија за оцјену техничке и професионалне способности, Агенција захтијевала од понуђача достављање нотарски обрађене изјаве да ће „*основати и извршити регистрацију предузећа на територији сједишта Агенције у Босни и Херцеговини које ће имати дјелатност потребну за реализацију Оквирног споразума у дијелу који се односи на извршење услуге и производње пасошке књижице а које ће бити у његовом већинском власништву најкасније до периода трајања Оквирног споразума, те ће исто бити регистровано цијело вријеме трајања Оквирног споразума.*“

Одлука о додјели оквирног споразума донесена је 14.02.2014. године а тендерском документацијом је дефинисано да систем почиње с радом 01.10.2014. године.

У складу са Чланом 1. тачка ц. Закона о јавним набавкама БиХ, уговорни орган је дужан предузети све потребне мјере како би се осигурала правична и активна конкуренција међу потенцијалним добављачима, уз остваривање једнаког третмана, недискриминације и транспарентности. Сматрамо да постоје индиције, да је захтијевани критериј (који се односи на оснивање и регистрацију предузећа) могао представљати ограничавајући фактор који онемогућава једнак третман и ограничава правичну конкуренцију. Дефинисањем наведеног критерија у тендерској документацији, постоји могућност да је унапријед префериран понуђач који је већ испуњавао тражени критериј, с обзиром да је уговорном органу било познато да изабрани понуђач има изграђену фабрику у Бања Луци.

Препоручујемо Агенцији да приликом сачињавања тендерске документације осигура да иста буде недискриминирајућа према добављачима те да осигурава правичну и активну конкуренцију на тржишту.

¹⁸ Службени гласник БиХ, број 60/13.

¹⁹ Службени гласник БиХ, број 73/13.

Реализација Оквирног споразума у 2014. години: Оквирним споразумом који је закључен за период од 2014. до 2016. године утврђене су максималне количине образаца пасоша у износу од 1.400.000 комада. У 2014. години на основу Оквирног споразума, Агенција је извршила набавку опреме за персонализацију пасоша у износу од 1.298.800 КМ и набавку образаца пасоша у укупној вриједности од 1.533.800 КМ. Планирана количина докумената у 2014. години износила је 250.000 комада пасоша, а 31.12.2014. године, укупно је урађено 76.690 комада

Набавка службених возила: Проведена је процедура отвореног поступка за набавку четири специјализована теренска возила процијењене вриједности у износу 108.319 КМ. У предвиђеном року није достављена нити једна квалификована понуда те је поступак поништен. У поновљеном поступку достављене су три понуде за исту марку возила (Лада). Тендерска документација састављена је на начин да постоји могућност преферирања једне марке возила. Минимални услови које возило треба да испуњава, преузети су из техничке спецификације возила које је и понуђено у пристиглим понудама. Могућност преферирања, потврђује и чињеница да се на тендер није јавио нити један понуђач који би понудио неко друго возило.

Препоручујемо Агенцији да поведе више рачуна о начину састављања техничке спецификације возила у тендерској документацији те осигура здраву конкуренцију и могућност достављања понуде од стране више произвођача.

Набавка услуга поправке и одржавања моторних возила са набавком материјала: Проведена процедура отвореног поступка. Процијењена вриједност набавке износи 42.735 КМ. У утврђеном року, достављено је пет понуда од којих су три оцијењене као квалификоване и прихватљиве. Као критериј квалификованости од добављача је захтијевано да доставе изјаву да ће се услуге поправке и одржавања возила вршити, и то за најмање једну наведену марку за коју нуди услуге поправке и одржавања, искључиво код овлаштеног сервисера за возила којима располаже Агенција. Уз изјаву је тражено доставити доказ да је понуђач овлаштени сервис за минимално једно од возила из наведеног програма. Ревизијом је утврђено како је један понуђач дао потврду за друга два да су овлаштени дистрибутери за једну марку возила које Агенција посједује у свом возном парку. Код критерија за оцјену техничке и професионалне способности, добављачи су између осталог требали доставити листу главних испорука пружених у посљедње двије године, са вриједностима, датумима и примаоцима уз осигурање докумената у форми потврда извршених испорука које су издали примаоци. У овом случају, два понуђача су доставила листе у којима се види да међусобно сарађују, док су код једног све испоруке извршене код другог понуђача.

Избор понуђача је извршен на основу јединичне цијене норма сата, цијена сервисног километра за интервенцију на терену и цијена услуге шлепања возила по километру. Као саставни дио понуде понуђачи су били дужни доставити списак резервних дијелова и моторног уља на ЦД-у који је саставни дио понуде, и исти се неће мијењати током уговореног раздобља. Агенцији је сугерисано да се код фактурисаних услуга од стране добављача које се односи на вриједност уграђених резервних дијелова документује истраживање тржишних цијена за значајније поправке.

Препоручујемо Агенцији да убудуће приликом креирања тендерске документације за овакву врсту услуга поред јединичне цијене норма сата сервисера предвиди и остале битне елементе понуде и оквирне количине како би се могла извршити правилна евалуација понуда, те закључење уговора на укупну понуђену цијену у понуди понуђача којем се додијелио уговор.

Набавка канцеларијског материјала: Проведена процедура конкурентског захтјева без додатне објаве обавијести. Процијењена вриједност набавке износи 57.000 КМ.

Поступак је поништен јер није достављена нити једна квалификована понуда. У поновљеном поступку достављене су четири понуде, за које је комисија констатовала да су прихватљиве и квалификоване. Ревизијом је утврђено да је у свим понудама приложен захтијевани „сертификат са приеводом произвођача папира о техничким вриједностима које нуди понуђач“, који има одступања у односу на тражене техничке карактеристике када је у питању бјелина папира. Према записнику комисије, уговорни орган је одлучио да је понуђени папир одговарајући када су у питању потребе уговорног органа. Такођер, утврђено је како су сва четири понуђача доставила идентичан пријевод сертификата. Уговор у вриједности од 56.664 КМ, закључен са понуђачем који је доставио најнижу цијену.

Препоручујемо Агенцији да сачињава тендерску документацију која ће омогућити правичну конкуренцију те да води рачуна о квалификованости достављених понуда.

Набавка услуга одржавања и администрације сервера на коме се налазе регистри Агенције Проведена процедура отвореног поступка. Тендерском документацијом је између осталих постављен и захтјев да понуђач треба да посједује званично IBM складиште резервних дијелова. До рока предвиђеног за пријем понуда, пристигла је понуда једног понуђача из које се види да само он посједује тражено складиште. Понуда је оцијењена као прихватљива и квалификована те је комисија дала препоруку за склапање уговора са јединим понуђачем. Са споменутим понуђачем склопљен је уговор у којем је изражена уговорена вриједност на мјесечном нивоу у износу 8.330,40 КМ. Уговором су дефинисане обавезе извршиоца услуга које обухваћају између осталог и редовите обиласке и уградњу оригиналних резервних дијелова који су урачунати у уговорену цијену у случају квара уговорених IBM уређаја те редовите обиласке и уградњу резервних дијелова за друге брендове уређаја који су уговорени а гдје ће резервни дијелови бити набављени путем друге набавке. Одабрани понуђач даје гаранцију на резервне дијелове за опрему на период 90 дана од дана уградње. Уговором је дефинисана и гаранција за добро извршење уговора у износу 10% од укупне вриједности уговора коју је понуђач правовремено доставио. Обавезујуће у овом уговору је да се мора платити уговорена вриједност без обзира да ли има одржавања у текућем мјесецу. У случајевима када се поквари неки дио који је скуп и који се мора замијенити, ова услуга постаје финансијски повољна. Како се не може предвидјети да ли ће доћи до квара на серверској опреми, тешко је говорити о исплативости оваквог уговора.

Мишљења смо да је потребно добро истражити тржиште те на основу тога одабрати адекватан тип поступка набавке. Такођер, мишљења смо да у складу са могућностима треба набављати нову опрему са продуженом гаранцијом у циљу смањења трошкова одржавања.

- **Реализација оквирних споразума**

На основу закључених оквирних споразума у ранијим годинама (укупне вриједности 33.572.271 КМ без ПДВ-а), Агенција је у 2014. години закључила уговоре у вриједности од 5.235.359 КМ. Закључени уговори односе се на: набавку образаца путних исправа, услуга преперсонализације и сталних средстава, набавку неперсонализованих регистарских таблица и фолија, набавку услуга редовитог одржавања СДХ мреже и набавку потврда о власништву и регистрацији возила.

9. Приходи

У пословним књигама Агенције евидентирају се приходи од издавања особних исправа, путних исправа и регистрације возила, приходи од пружања јавних услуга везано за давање података из централне евиденције података држављана БиХ, приходи од административних такси и др.

На основу реализације прихода у протеклом периоду и очекиване тенденције издавања докумената, Агенција је планирала приходе у 2014. години у износу од 58.655.000 КМ. Укупно остварени приходи Агенције с 31.12.2014. године износе **44.938.705** КМ или 77% од укупног планираног износа. Укупно остварени приходи већи су у односу на претходну годину за 21.189.556 КМ или 89 %.

Остварени приходи у 2014. години односе се на: приходе од издавања особних исправа, путних исправа и докумената за регистрацију возила (44.607.788 КМ), приходе од посебних накнада и такси (297.614 КМ), непланиране приходе(15.932 КМ), приходе од административних такси (6.724 КМ) и приходе од продаје возила (10.720 КМ).

Значајнији приходи од издавања особних исправа, путних исправа и докумената за регистрацију возила (44.607.788 КМ), односе се на: приходе од возачких дозвола (18.361.636 КМ), приходе од личних карти (16.450.299 КМ), приходе од пасоша (6.317.377 КМ) и приходе од стикер наљепница (1.494.081 КМ).

На основу Одлуке Савјета министара БиХ о рефундацији трошкова надлежним органима, правилника о цијени докумената те Правилника о цијени докумената за регистрацију и накнади за кориштење регистарских таблица, Агенција мјесечно доставља податке о броју урађених докумената и издатих регистарских таблица Министарству финансија и трезора БиХ. На основу достављених података, Министарство финансија и трезора БиХ врши уплату средстава надлежним органима.

У 2014. години Агенција је почела са издавањем увођење треће генерације биометријских пасоша. Савјет министара БиХ је 23.10.2014. године усвојио Правилник о цијени путних исправа²⁰ који прописује цијене путних исправа у БиХ, начин расподеле и рефундације прикупљених средстава од издавања путних исправа надлежним органима. Средства остварена издавањем путних исправа уплаћују се на јединствени рачун Министарства финансија и трезора БиХ. Од утврђених цијена путних исправа, надлежним органима за издавање докумената (министарствима унутрашњих послова ентитета и Брчко Дистрикта БиХ), припада 34% прикупљених новчаних средстава.

10. Остало

- **Донације**

Агенција је у 2014. години располагала донаторским средствима у износу **110.474** КМ за реализацију четири пројекта: „Сервисне услуге за Document Management System“ (30.613 КМ), „Набавка и уградња ИТ хардвера и софтвера за производњу идентификационих докумената“ (25.800 КМ), „Опрема за верификацију аутентичности личних докумената и докумената за возила“ (734 КМ) и „Јачање унутрашњих капацитета

²⁰ Службени гласник БиХ, број: 86/14.

Агенције“ (53.327 КМ). За праћење реализације ових пројеката успостављени су засебни пројектни кодови у ИСФУ систему. Распожива донаторска средства реализована су у износу од **68.430 КМ** највећим дијелом за издатке за услуге одржавања и набавку опреме. Нереализована средства у износу 42.044 КМ пренесена су у наредну годину.

11. Кореспонденција

Агенција је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт Извјештаја о ревизији за 2014. годину. У коментарима Агенције изражена су одређена неслагања са нашим налазима и препорукама и дата су образложења за сваки појединачни налаз ревизије. Укратко, Агенција у својим коментарима наводи сљедеће:

- да је књижење датог аванса извршено у складу са одговарајућим прописима;
Међутим, ревизија је утврдила како књижење датог аванса није извршено у складу са Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ и Инструкцији Министарства финансија и трезора БиХ (везано за тачку б.1. Извјештаја – Набавка материјала).

- да је код земљишта за изградњу објекта Агенције, склопљен уговор са власником земљишта и да је на исти дата сагласност Правобранилаштва БиХ и Правобранилаштва Републике Српске, који је нотарски обрађен у складу са прописима;
Ревизијом је констатовано како Уговор о оснивању права грађења у корист носиоца права грађења ради изградње административно-производног објекта, није закључен са власником земљишта. Наиме, према земљишно књижном извату, власник земљишта (бивша војарна „Траписти I“ у Бања Луци) на коме се оснива право грађења је Државни секретаријат за послове Народне одбране у Београду, а према посједовном листу (изводу) Републичке управе за геодетске и имовинско –правне послове Бања Лука посједник земљишта је Министарство одбране Републике Српске. Дакле, ради се о државној имовини чије питање још увијек није ријешено (везано за тачку б.2. Извјештаја – Вишегодишњи капитални пројекти).

- да је код краткорочних разграничења, износ од 1.533.800 КМ резервисан на терет буџета 2014. године јер је трошак и настао у току 2014. године;
Дата препорука не односи се на рачун у износу од 1.533.800 КМ, већ на разграничење појединих уговора за робе, услуге и радове који се суштински односе на наредну фискалну годину, а што нарушава начело модифицираног рачуноводственог настанка догађаја дефинисаног Правилником о рачуноводству (везано за тачку 7. Извјештаја Биланс стања – краткорочне обавезе и разграничења).

- да је код набавке рачунара, рачунарске опреме и скенера детаљно истражено тржиште како би планирана средства била ефикасно утрошена, те да подјелом набавке на лотове не би дошло до повећања конкуренције и ниже цијене.
Ревизија је дала препоруку која представља добру праксу у циљу ефикаснијег и економичнијег провођења процеса јавних набавки. Са истим циљем је дата и препорука која се односила на подјелу набавке на лотове (везано за тачку 8. Извјештаја Јавне набавке – ефикасност процеса јавних набавки).

- код набавке образаца путних исправа, услуга персонализације и сталних средстава, Агенција наводи да се приликом израде тендерске документације водило рачуна о чињеници да иста буде недискриминирајућа, према добављачима те да осигурава правичну и активну конкуренцију на тржишту. Такођер, Агенција оправдава начин на који је проведен споменути поступак због хитности набавке услјед усвајања новог Закона о путним исправама, подзаконског акта, стања залиха путних исправа, те чињенице да је

изабран међународни отворени поступак јавних набавки и да је постојао значајан број понуђача који су преузели тендерску документацију те да није било приговора, нити жалбе у првом и обновљеном поступку набавке;

Ревизији су биле познате информације везано за усвајање новог Закона о путним исправама, подзаконског акта, стање залиха, одабир поступка јавних набавки, значајан број понуђача који су преузели тендерску документацију те да није било приговора, нити жалбе у оба поступка набавке. Међутим, сматрамо да постоје индиције, да је захтијевани критериј (који се односи на оснивање и регистрацију подузећа) могао представљати ограничавајући фактор који онемогућава једнак третман и ограничава правичну конкуренцију. Дефинисањем наведеног критерија у тендерској документацији, постоји могућност да је унапријед префериран понуђач који је већ испуњавао тражени критериј и којем је Агенција дала потребне референце тражене у тендерској документацији, а на основу већ урађеног посла за личне карте (везано за тачку 8. Извјештаја Јавне набавке – законитост процеса јавних набавки).

- када је у питању набавка службених возила, Агенција одговара да приликом сачињавања тендерске документације није преферирана било која марка возила; *Међутим и даље сматрамо да је тендерска документација састављена на начин да преферира једну марку возила (везано за тачку 8. Извјештаја Јавне набавке – законитост процеса јавних набавки).*

- код набавке услуга поправке и одржавања моторних возила Агенција коментарише да није у могућности да предвиди оквирне количине које се односе на набавку резервних дијелова; *Препорука ревизије дана у циљу унапријеђења система те праћења реализације закљученог уговора (везано за тачку 8. Извјештаја Јавне набавке – законитост процеса јавних набавки).*

- код набавке канцеларијског материјала Агенција напомиње да су постојале четири квалификоване понуде; *Ревизијом је констатовано како су достављене четири понуде од којих нити једна понуда није била квалификована у складу са захтијеваним техничким карактеристикама (везано за тачку 8. Извјештаја Јавне набавке – законитост процеса јавних набавки);*

- када је у питању набавка услуга одржавања и администрације сервера Агенција наводи да је омогућила стварну конкуренцију и да се определијелила за отворени поступак набавке који је најтранспарентнији. *У складу са вашим коментарима а у циљу бољег појашњења, у тексту је извршена корекција препоруке која сада гласи: „Мишљења смо да је потребно добро истражити тржиште те на основу тога одабрати адекватан тип поступка набавке. Такођер, мишљења смо да у складу са могућностима треба набављати нову опрему са продуженом гаранцијом у циљу смањења трошкова одржавања“.*

Разматрајући коментаре Агенције, Канцеларија за ревизију је констатовала да нам нису пружени нови докази који ревизији нису били познати у току извођења ревизије, тако да коментаре Агенције нисмо могли прихватити (осим корекције препоруке код набавке услуга одржавања и администрације сервера). Детаљни одговори на коментаре Агенције на Нацрт Извјештаја о ревизији достављени су у прилогу овог Извјештаја. Сходно наведеном, овај извјештај представља Коначни извјештај о ревизији Агенције за 2014. годину.

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Мирела Бошњак, виши ревизор

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Муневера Бафтић, виши ревизор

**Чланови тима за
финансијску ревизију**

Сеида Капо, ревизор

Азра Хусић, ревизор

**Руководилац Одјељења за
развој, методологију
и контролу квалитете**

Драгољуб Ковинчић, виши
ревизор

III ПРИЛОГ

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ И ИЗЈАВА О ОДГОВОРНОСТИМА

Преглед расхода буџета за 2014. годину

Назив институције: Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Индекс с 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	51.407.527	-561.000	50.846.527	31.029.842	61
Бруто плате и накнаде	3.871.000		3.871.000	3.727.931	96
Накнаде трошкова запослених	628.000		628.000	599.575	95
Путни трошкови	215.000		215.000	139.021	65
Издаци телефонских и пошт.услуга	148.000	0	148.000	125.302	85
Издаци за енергију и ком.услуге	169.000	-8.000	161.000	149.242	93
Набавка материјала	41.277.000	-536.000	40.741.000	22.343.706	55
Издаци за услуге превоза и горива	171.000		171.000	124.620	73
Унајмљивање имовине и опреме	2.838.000		2.838.000	2.394.664	84
Издаци за текуће одржавање	1.890.527	-25.000	1.865.527	1.299.807	70
Издаци за осигурање	28.000		28.000	16.174	58
Уговорене и друге посебне услуге	172.000	8.000	180.000	109.800	61
2. Капитални издаци	1.509.319	0	1.509.319	1.503.569	100
Набавка земљишта			0		
Набавка грађевина			0		
Набавка опреме	1.507.319		1.507.319	1.502.847	100
Набавка осталих сталних средстава	2.000		2.000	722	36
Реконструкција и инвестиционо одрж.			0		
3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		
4. Вишегодишња капитална улагања	3.106.473	4.928.940	8.035.413	3.345.470	42
Пројекат 0709090 - Тахографи	276.473	64.687	341.160	276.473	81
Пројекат СДХ-Систем преноса	1.780.000	2.577.141	4.357.141	1.831.069	42
Пројекат Изградње зграде за смјештај Агенције и њених организационих дијелова	1.050.000	2.287.113	3.337.113	1.237.928	37
5. Новчане донације	0	110.473	110.473	68.430	62
Пројекат 0709080 - "IPA-CIPS" - намјенска структура		30.613	30.613	30.613	100
Пројекат 0709110 "IPA" - намјенска структура		734	734	734	100
Пројекат 070120 "IPA" - намјенска структура набавка и уградња IT hardvera i softvera		25.800	25.800	21.265	82
Пројекат 070120 "IPA" - намјенска структура набавка и уградња IT hardvera i softvera		53.327	53.327	15.818	30
Укупно (1+2+3+4+5)	56.023.319	4.478.413	60.501.732	35.947.311	59

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило дана 28.02.2015. године.

Директор:

Синиша Маџан

Биланс стања на дан 31.12.2014. године

Назив институције: Агенције за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ

Табела II

Опис	31.12.2013.	31.12.2014.	Индекс с 3/2
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	5.392.570	3.313.676	61
Новчана средства	26.185	11.498	44
Краткорочна потраживања	360.270	25.318	7
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе	5.006.115	3.276.860	65
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	17.135.565	16.140.718	94
Стална средства	48.276.379	47.332.912	98
Исправка вриједности	31.140.815	31.192.193	100
Неотписана вриједност сталних средстава	17.135.565	16.140.718	94
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	22.528.135	19.454.394	86

3. Краткорочне обавезе и разграничења	6.233.208	4.991.700	80
Краткорочне текуће обавезе	3.719.585	2.810.326	76
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	385.236	356.682	93
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења	2.128.387	1.824.692	86
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	17.135.565	16.140.718	94
Извори средстава	17.135.565	16.140.718	94
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	23.368.773	21.132.418	90
------------------------------	-------------------	-------------------	-----------

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило дана 28.02.2015. године.

Директор:

Синиша Маџан

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ИССАИ 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Агенције за идентификацијска документа евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Агенција) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2014. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ („Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 33/07 и 16/10 и протокол Министарства финансија и трезора број: 01-05-02-1-656-1/12 од 23.01.2012. године) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-644-1/12 од 20.01.2012. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2014. годину (Службени гласник БиХ број 104/13) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Агенције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије.
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи;

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, 13.03.2015. године

Директор:

Синиша Мацан